Matkailu- ja ravintola-alan hallitusohjelmatavoitteet

Lapin matkailuparlamentti 2.10.2026 Rovaniemi

Timo Lappi

Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry

MA·RA
Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry

Kulutusveroja ei voida enää korottaa

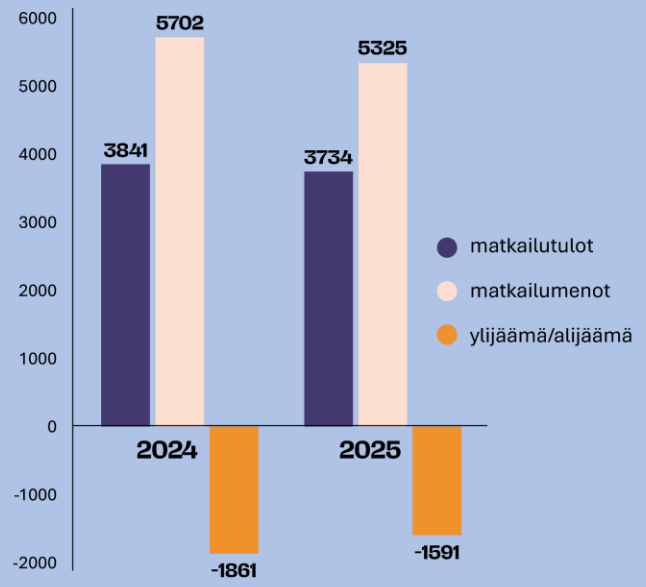

Matkailutulot ja –menot (milj. euroa) 2024-2025

Lähde: Tilastokeskus: Matkustustase 2/2026

Matkailu- ja ravintola-alan verotus on EU:n huippua

- Suomen matkailu- ja ravintola-ala on ollut jo yli kuusi vuotta erilaisten ulkoisten shokkien kourissa. Lukuisat yritykset ovat lopettaneet tai joutuneet sopeuttamaan toimintaansa, muun muassa irtisanomaan ja osa-aikaistamaan henkilöstöään.
- Toimialan kannattavuus on heikko, mikä vähentää investointeja ja työllisyyttä.
- Suurin syy heikkoon kannattavuuteen on ylikireä verotus. Esimerkiksi alkoholiverotus on EU:n kireintä, ravintolaruoan seitsemänneksi kireintä ja hotellimajoituksen kolmanneksi kireintä.
- Toimialan hintakilpailukyky on huono, minkä takia emme menesty kansainvälisessä kilpailussa matkailijoista muihin Pohjoismaihin verrattuna.
- Suomen matkustustase on 1,6 miljardia euroa alijäämäinen, minkä takia valtio menettää satoja miljoonia euroja verotuloja vuodessa.
- Matkailu- ja ravintola-alan palveluihin sovelletaan 13,5 prosentin arvonlisäverokantaa anniskelua lukuun ottamatta.
- Verokantaa ei voida enää korottaa aiheuttamatta suurta vahinkoa alan yrityksille ja työntekijöille.
- Jokainen prosenttiyksikön korotus toisi teoriassa valtiolle 100 miljoonaa euroa verotuloja MaRan edustamilta toimialoilta. Tosiasiassa näin ei kävisi, kun palvelujen kysyntä ja sen myötä työllisyys vähenisivät ja työttömyyden hoidosta aiheutuvat kustannukset kasvaisivat.

© Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry

MA·RA

Matkailijaveroa ei tule ottaa käyttöön

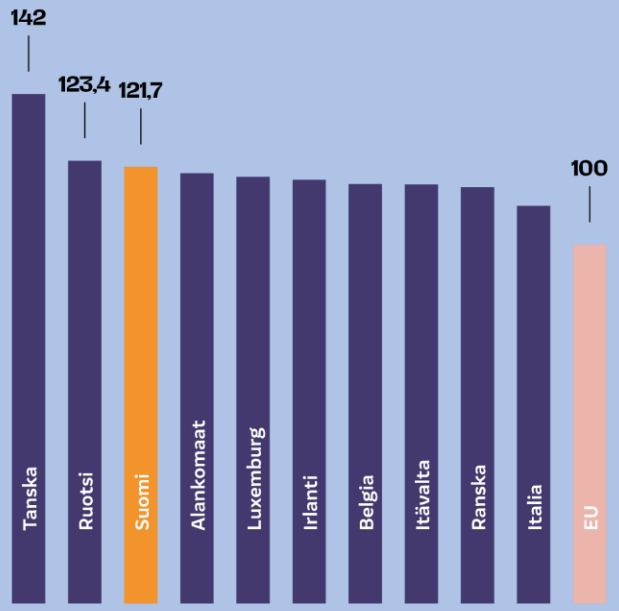

Ravintoloiden ja hotellien hintatasoindeksit EU-alueella vuonna 2025, TOP10

Suomen hintataso on EU:n kolmanneksi korkein, 21,7% yli EU:n keskimääräisen tason (Lähde: Eurostat 2026)

© Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry

Majoitusalan verotus on EU:n huippua

- Suomessa matkailu ja matkailuun liittyvien oheispalveluiden käyttö on kallista: anniskelun verotus on ylivoimaisesti EU:n kireintä, majoituspalveluiden verotus on EU:n kolmanneksi korkein ja ravintolaruoan verotus seitsemänneksi ankarinta.
- Matkailijavero on käytössä joissakin EU-maissa. Erona Suomeen on, että nämä maat ovat paljon suosituimpia matkailumaita kuin Suomi, ja muu matkailua koskeva verotus on näissä maissa olennaisesti lievempää kuin Suomessa.
- Majoitusala on suurissa vaikeuksissa, sillä Venäjän hyökkäyssota ja Lähi-idän konfliktit sekä suomalaisten heikko luottamus talouteen ovat vähentäneet matkailukysyntää merkittävästi. Itä-Suomen hotellien lisäksi vaikeuksissa ovat pääkaupunkiseudun hotellit, koska pääkaupunkiseudun hotellikapasiteetti on kasvanut viimeisten viiden vuoden aikana 30 prosenttia.
- Suomesta on hävinnyt iso määrä perheiden omistamia hotelleja. Tämä kehitys jatkuu myös tulevaisuudessa, kun hotellirakennukset tulevat teknisen käyttöikänsä loppuun eikä rakennusten omistajilla ole varaa korjauttaa rakennuksia kohonneiden kustannusten vuoksi.
- Oikea ratkaisu olisi jakaa matkailusta jo nykyisin saatavia verotuloja tasaisemmin valtion ja kuntien kesken.
- Matkailijavero rasittaa erityisesti hotelleja, sillä majoitustoimintaa asuinkerrostaloissa harjoittavien on helppo kiertää veroa jättämällä ilmoittamatta majoitusvuorokausia verottajalle.

MA·RA

Anniskelun arvonlisävero on alennettava 13,5 prosenttiin

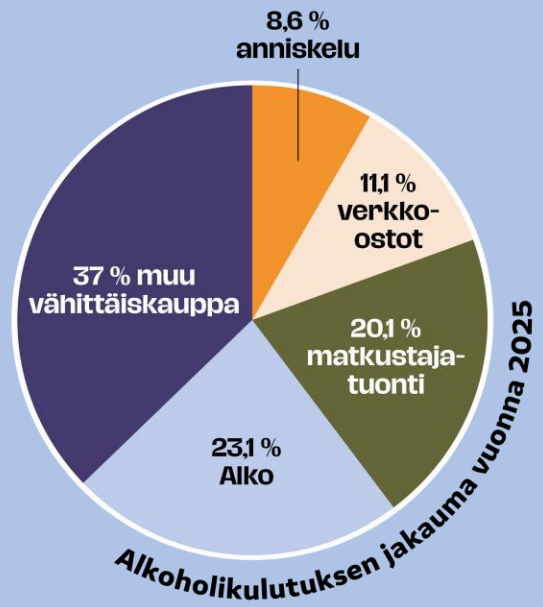

yli 90 prosenttia alkoholista juodaan kotona

Lähteet: Visitory 2026. Alkoholikulutuslaskelma. Valtionvarainministeriö 2026. Alkoholin matkustajatuonnin ja verkko-ostojen määrä. Julkaisematon aineisto: Lupa- ja valvontavirasto 2026. Alkoholimyyntitilasto.

© Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry

Anniskelukulutus on enää 8,6 prosenttia kulutuksesta

- Anniskelun osuus kokonaiskulutuksesta oli 21 prosenttia vuonna 1998. Nykyisin se on enää 8,6 prosenttia. Anniskelun osuus ravintolamyynnistä oli hieman yli puolet vuonna 1998. Nykyisin se on enää noin 27 prosenttia.
- Anniskelun määrän romahtaminen on suurin syy ravintola-alan ahdinkoon.
- Muissa EU-maissa suositaan anniskelua. Se olisi järkevää myös Suomessa, koska anniskelu tuo per annos eniten verotuloja ja työllisyyttä verrattuna kaupasta ostettuun alkoholiin, puhumattakaan verovapaasta matkustajatuonnista.
- Alkoholia ostetaan yhä enemmän ulkomailta etäkaupalla. Sieltä hankittua alkoholia ei saada kattavasti kotimaisen verotuksen piiriin.
- Monissa EU-maissa anniskeluun sovelletaan samaa, alennettua arvonlisäverokantaa kuin ravintolaruokaan. Tavoitteena on edistää ruoka- ja ravintolakulttuuria ja ihmisten kohtaamisia.
- Luonnonvarakeskuksen vuonna 2018 tekemän selvityksen mukaan alentaminen vähentäisi valtion verotuloja staattisesti 120 miljoonaa euroa vuodessa. Nettovaikutus verotuloihin olisi -70 miljoonaa euroa vuodessa.
- Arvonlisäveron alentaminen voitaisiin rahoittaa nostamalla alkoholijuomaveroa veromenetystä vastaavalla määrällä.

MA·RA

Suomen alkoholiverotusta on alennettava

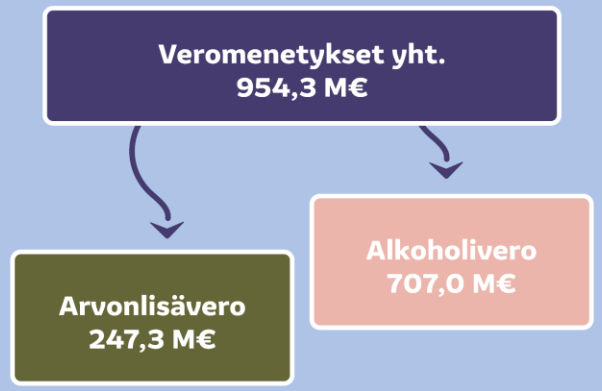

Laskennalliset veromenetykset alkoholin matkustajatuonnista ja verkko-ostoista ulkomailta vuonna 2025

Arvioiden mukaan pari prosenttia verkko-ostosten tekijöistä maksaa tuomastaan alkoholista verot, mitä laskelmassa ei ole huomioitu.

Lähteet: Valtionvarainministeriö 2026. Alkoholin matkustajatuonnin ja verkko-ostojen määrä. Julkaisematon aineisto: Visitory. 2026. Veromenetyslaskelma.

© Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry

Valtion veromenetykset alkoholin matkustajatuonnista ja verkko-ostoista lähes miljardi euroa vuodessa

- Suomessa on EU:n selvästi korkeimmat alkoholijuomaverot. Esimerkiksi Viroon verrattuna niin oluen, viinin kuin väkevien alkoholijuomaverot ovat noin kolminkertaisia Suomessa.
- Suuret erot verotasoissa eri naapurimaiden kesken johtavat alkoholijuomien laajamittaiseen maahantuontiin. Sen seurauksena ravintoloiden toimintaedellytykset heikkenevät ja Suomi menettää verotuloja.
- Visitory Oy selvitti valtiolle alkoholin maahantuonnista ja verkko-ostoista koituvat laskennalliset veromenetykset. Laskennassa huomioitu tuodun alkoholin määrä perustuu valtiovarainministeriöltä saatuihin tietoihin alkoholijuomien matkustajatuonnista ja verkko-ostamisesta vuodelta 2025.
- Vuonna 2025 alkoholin matkustajatuonti aiheutti Suomen valtiolle 616 miljoonan euron verotulojen menetykset verrattuna siihen, että alkoholi olisi ostettu Suomesta. Veromenetykset verkko-ostoista ulkomailta olivat vastaavasti 338,3 miljoonaa euroa, joten yhteensä valtion veromenetykset alkoholin matkustajatuonnista ja verkko-ostoista olivat 954,3 miljoonaa euroa.

MA·RA

Valtion on leikattava matkustajaliikenteen verotukia

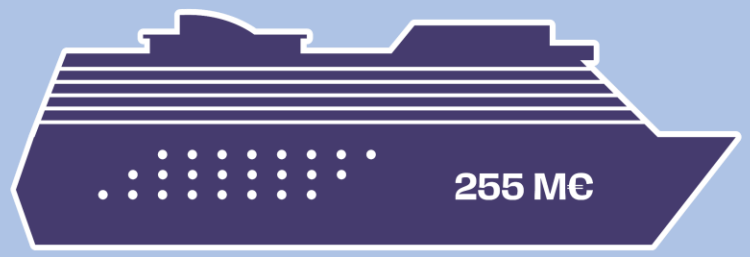

Varustamoille myönnetään vuosittain 241-255 miljoonan euron verotuet

Lähde: Tampereen yliopisto 2017

Valtio tukee ulkomaille matkustamista

- Tampereen yliopiston vuonna 2017 tekemän selvityksen mukaan valtio myönsi varustamoille 241-255 miljoonan euron verotuet vuodessa.
- Ahvenanmaan kautta kulkevissa viihderisteilijöissä tarjottu ruoka ja juoma ovat arvonlisä- ja alkoholijuomaveroista vapaita.
- Valtio palauttaa viihderisteilijöiden hotelli- ja ravintolatoimen palveluksessa olevien työntekijöiden sivukulut takaisin varustamoille.
- Tukemalla viihdetoimintaa matkustaja-aluksilla valtio vääristää kilpailua matkustaja-alusten ja maissa toimivien hotellien, kylpylöiden, kongressikeskusten, ravintoloiden ja muiden matkailuyritysten välillä.
- Valtio edistää tukipolitiikallaan myös matkustamista ulkomaille.
- Maissa toimivilla yrityksillä ei ole mitään mahdollisuutta kilpailla hinnalla viihderisteilijöiden kanssa.
- Maissa olevat yritykset menettävät liikevaihtoa, työntekijät työpaikkoja sekä valtio ja kunnat verotuloja, kun valtio tukee matkustaja-aluksia avokätisesti.
- Kilpailunvääristymää korostaa vielä se, että matkailu- ja ravintolapalvelujen verotus maissa on EU-maiden kireintä.

© Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry

MA·RA

Visit Finlandin asemaa Business Finlandissa on parannettava ja sen määräraha on korotettava 20 miljoonaan euroon vuodessa

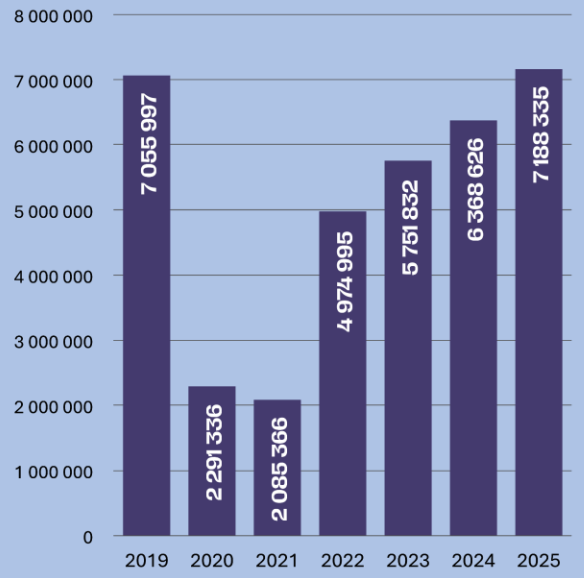

Ulkomaisten matkailijoiden yöpymiset majoitusliikkeissä 2019-2025

Lähde: Tilastokeskus 2026

Visit Finlandin resurssit ovat riittämättömiä

- Suomea ja Baltian maita lukuun ottamatta EU-maiden matkailu tekee uusia ennätyksiä. Suomi on kuitenkin vasta toipumassa koronan ja Venäjän hyökkäyssodan negatiivisista seurauksista. Yöpymismäärät ovat vasta nyt saavuttaneet vuoden 2019 tason.
- Suomen matkailualan tulee hakea ulkomaalaiset matkailijat korvaamaan venäläisiä matkailijoita ja vähentyneitä aasialaisia matkailijoita erittäin kilpailluilta markkinoilta ympäri maailman.
- Pääministeri Orpon hallitus leikkasi Visit Finlandin rahoitusta 15,8 miljoonasta eurosta 7,8 miljoonaan euroon vuodessa vuonna 2025 juuri, kun olisi tarvittu markkinointirahojen lisäämistä.
- Suomella on suotuisissa olosuhteissa hyvät mahdollisuudet nostaa matkustusvienti 5,6 miljardista eurosta noin 8 miljardiin euroon vuoteen 2028 mennessä.
- Visit Finland on jäänyt Business Finlandissa lapsipuolen asemaan. Visit Finlandin asemaa Business Finlandin sisällä tulee parantaa ja yhteistyötä matkailuelinkeinon kanssa lisätä.

© Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry

MA·RA

Majoitustoiminnan harjoittaminen asuinkerrostaloissa on kiellettävä

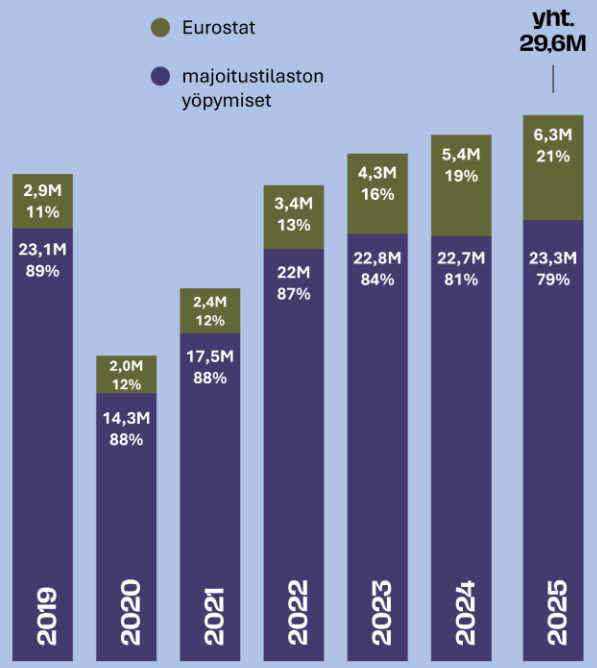

Yöpymiset maksullisessa majoituksessa

Lähde: Tilastokeskus (majoitustilasto) ja Eurostat (lyhytaikainen majoitus alustoilla)

© Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry

Vain Suomi vapauttaa majoitustoimintaa asuinkerrostaloissa

- Majoitustoiminta asuinkerrostaloissa on yleistynyt Suomessa nopeasti asemakaavan ja rakentamisluvan vastaisesti.
- Siinä, missä muut maat ovat kiristäneet lainsäädäntöään, Suomi kulkee toiseen suuntaan.
- Matkailun paikallinen hyväksyttävyys on sen kehittymisen elinehto.
- Samoista asiakkaista kilpailevia elinkeinonharjoittajia tulee säännellä ja verottaa samalla tavalla.
- Jos majoitussopimuksen kesto on alle 28 päivää, se on majoitusta. Jos sopimuksen kesto on 28 päivää tai enemmän, se voi olla asumista.
- Edellä mainittua ei pidä soveltaa haja-asutusalueilla olevaan mökkimajoitukseen.
- Asunto-osakeyhtiöiden tulee voida kieltää huoneistoissa harjoitettava majoitustoiminta yhtiökokouksen määräenemmistöpäätöksellä.

MA·RA

Tieliikenteelle ei voida asettaa kilometriveroa eikä tiemaksuja

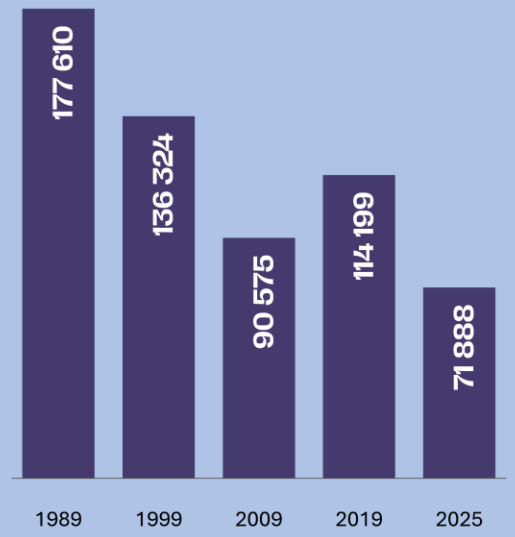

Henkilöautojen ensirekisteröinnit

Lähde: Traficom

Henkilöautoilun merkitys on kotimaan matkailulle erittäin tärkeä

- Henkilöautoilu on Suomen matkailulle tärkeämpi kuin muissa EU-maissa. Tämä aiheutuu siitä, että Suomeen ei ole taloudellisesti kannattavaa rakentaa sellaista rautatieverkkoa kuin tiheästi asuttuun manner-Eurooppaan.
- Suomessa on pitkät etäisyydet ja suurin osa kotimaanmatkailusta tehdään omalla autolla nyt ja tulevaisuudessa.
- Suomalaiset liikkuvat vielä pitkään bensa- ja dieselautoilla. Liikenteessä on edelleen kaksi miljoonaa polttomoottoriautoa vuonna 2030. Sähköautojen myynti autokannan kokoon verrattuna on vaimeaa.
- Tieliikenteen päästökauppa ja asteittain kiristyvä biopolttoaineen jakeluvelvoite nostavat liikkumisen hintaa Suomessa.
- Liikenteen verotulot ovat alentuneet uusien autojen heikon myynnin ja polttoaineiden myynnin vähenemisen takia.
- Liikenteen verokuoppaa ei voida kattaa kilometriverolla eikä tiemaksuilla, koska ne lisäisivät kotimaassa liikkumisen kustannuksia ja suosisivat ulkomaan matkailua.
- Paras vaihtoehto liikenteen verotulojen kasvattamiseksi on vuosittaisen ajoneuvoveron korottaminen.

© Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry

MA·RA

Lentoliikenteen kustannuskilpailukyky ja olemassa oleva lentoasemaverkosto on turvattava

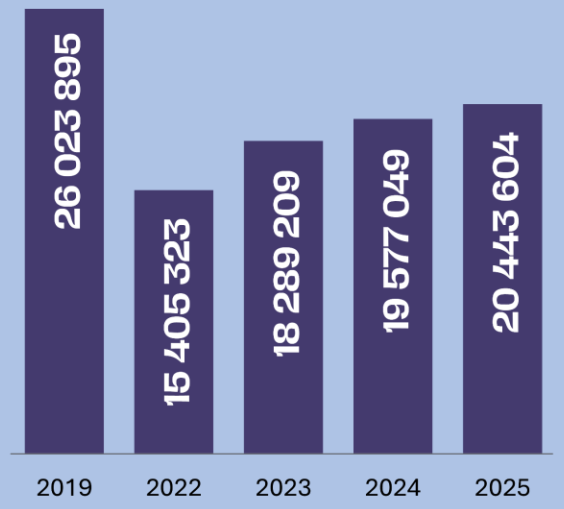

Matkustajamäärät Suomen lentoasemilla

Lähde: Finavia

Saavutettavuus on Suomen matkailun heikkous

- Suomi on kaukana eikä Suomeen pääse ulkomailta junalla eikä autolla ilman autolauttaa. Lentoliikenteen merkitys matkailun kannalta on todennäköisesti suurempi kuin millään muulla EU-maalla Välimeren pieniä saarivaltioita lukuun ottamatta.
- EU-alueen lentoliikenteen päästökaupan kiristyminen ja uusiutuvan polttoaineen jakeluvelvoitteen lisääminen nostavat lentoliikenteen kustannuksia. Ne heikentävät Suomen matkailualan suhteellisesta kilpailukykyä kilpailijoihinsa verrattuna. Yksin Finnairille lisäkustannukset ovat vuonna 2026 liki sata miljoonaa euroa.
- Lentoliikenteen kustannuksia ei voida enää lisätä uusilla tai korotetuilla veroilla eikä maksuilla.
- Lentokentät ovat samanlaista liikenteen perusinfrastruktuuria kuin tiestö. Kattavaa lentoasemaverkostoa tarvitaan, jotta matkailuala Suomessa voi kasvaa, investoida ja työllistää. Lentokentän lakkauttaminen johtaisi alueen matkailupotentiaalin, matkailualan investointien ja työpaikkojen menetyksiin. Ilman lentokenttää ulkomaalaisten matkailijoiden saaminen vaikeutuisi merkittävästi.
- Valtion on sitouduttava nykyisen lentoasemaverkoston säilyttämiseen pitkäjänteisesti ja yli vaalikauden.

© Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry

MA·RA

Retkeilyinfran ja palvelurakenteiden rahoitusta on lisättävä

Luonto on Suomen matkailun merkittävä vetovoimatekijä

- Luonto on suuri vetovoimatekijä kotimaisille, mutta etenkin ulkomaalaisille hyvin maksaville asiakkaille. Suomalaisen puhtaan luonnon, ilman ja veden merkitys tulee korostumaan lähivuosina esimerkiksi Manner-Euroopan kuumien jaksojen kasvaessa.
- Metsähallituksen hallinnoimilla, valtion omistamilla alueilla on erittäin suuri merkitys matkailualan yrityksille.
- Valtio on leikannut raskaalla kädellä Metsähallituksen määrärahoja erityisesti kansallispuistojen kehittämiseen. Kansallispuistot ovat nykyisin ja tulevaisuudessa vielä suurempi Suomeen ulkomailta suuntautuvan matkailun vetovoimatekijä.
- Retkeily luonnossa parantaa suomalaisten hyvinvointia.
- Matkailun kehittämisen toimintaedellytykset kansallispuistoissa ja retkeilyalueilla tulee turvata.
- Metsähallituksen Luontopalveluille tulee myöntää pysyvä 5,5 miljoonan euron lisäys retkeilyinfrastruktuurin sekä palvelurakenteiden ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi.

© Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry

MA·RA

Sunnuntaityökorvaus on alennettava 50 prosenttiin

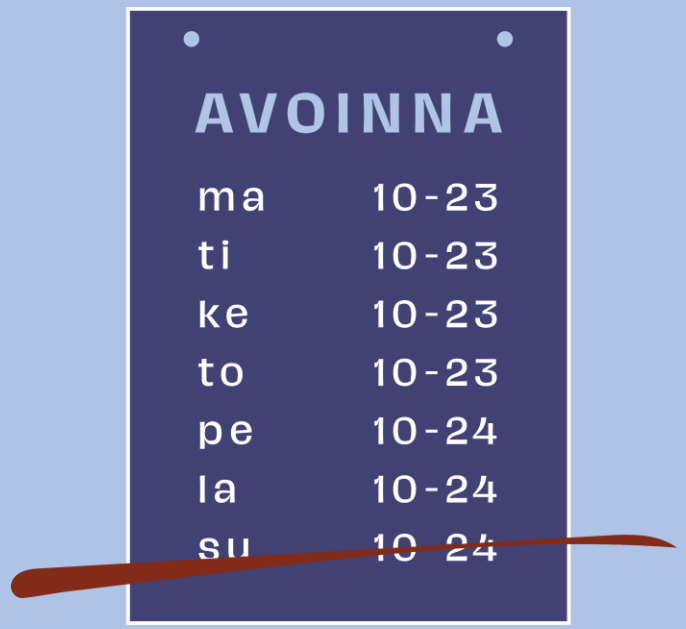

Sunnuntaityökorvauksen alentaminen on työllisyyttä lisäävä toimi

- Ravintola-ala on erittäin työvoimavaltainen ala. Henkilöstökustannukset muodostavat vähintään kolmasosan yritysten kulurakenteesta.
- Liiketoiminnan harjoittaminen lakisääteisen sunnuntaityökorvauksen takia on sunnuntaisin kannattamatonta, eivätkä ravintolat ole tämän takia sunnuntaisin auki.
- Korkea sunnuntaityökorvaus heikentää myös suomalaisen matkailu- ja ravintola-alan kilpailukykyä suhteessa kilpailijamaihin.
- Nykyistä alhaisemmalla sunnuntaityökorvauksella tuhansille ravintoloille tulisi mahdollisuus harjoittaa liiketoimintaa myös sunnuntaisin.
- Pienempi sunnuntaityökorvaus lisää yritysten liikevaihtoa, työntekijöiden työtunteja ja palkkasummaa sekä tuo valtiolle lisää verotuloja. Se lisäisi myös erityisesti kaupunkikeskustojen vetovoimaa.

© Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry

MA·RA